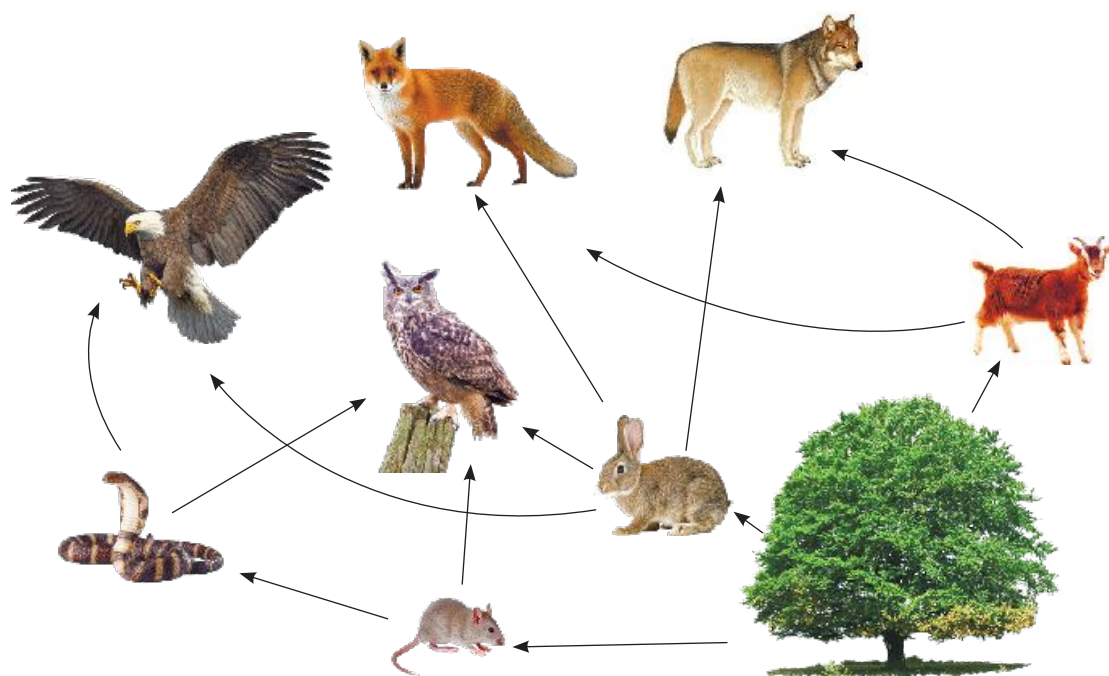

11.4. AMALIY MASHG'ULOT. OZIQ ZANJIRI VA OZIQ TO'RI TUZISH

Maqsad: tabiatda organizmlar o'rtasidagi biotik munosabatlar va trofik bog'lanishlarni o'rganish.

Oziq zanjiridagi har bir organizm muayyan trofik darajaga tegishli bo'ladi. Organizmning oziq zanjiridagi o'rni *trofik daraja* deyiladi. Trofik darajalar soni oziq zanjiri bo'g'inlari soniga teng bo'ladi. Avtotrof organizmlar birinchi trofik darajani tashkil etadi. Ikkinchi trofik darajaga o'txo'r organizmlar kiradi. Go'shtxo'rlar uchinchi trofik darajaga mansub bo'ladi.

Bizga kerak: produtsent, konsument, redutsentlar va oziq to'rini aks ettirgan organizmlarning rasmlari.

1-topshiriq. Quyidagi oziq to'ri asosida oziq zanjiri tuzing va trofik darajalarni belgilang.
Ishning borishi:

1. O'z hududingizdagi o'simlik yoki hayvonlar ro'yxatini tuzib chiqing.
2. Ro'yxatda o'simliklar va hayvonlar, jumladan, sutemizuvchilar, hasharotlar, qushlar, sudraluvchilar, baliqlar, zamburug'lar bo'lishiga e'tibor bering.
3. Qoramol, ot, itlar, mushuklar, tovuqlar va boshqa uy hayvonlarini ro'yxatga qo'shmang.
4. Ro'yxat asosida oziq to'rini tuzing.
5. Oziq to'ri asosida oziq zanjirini tuzing.

produtsent

1-konsument

2-konsument

1-trofik daraja

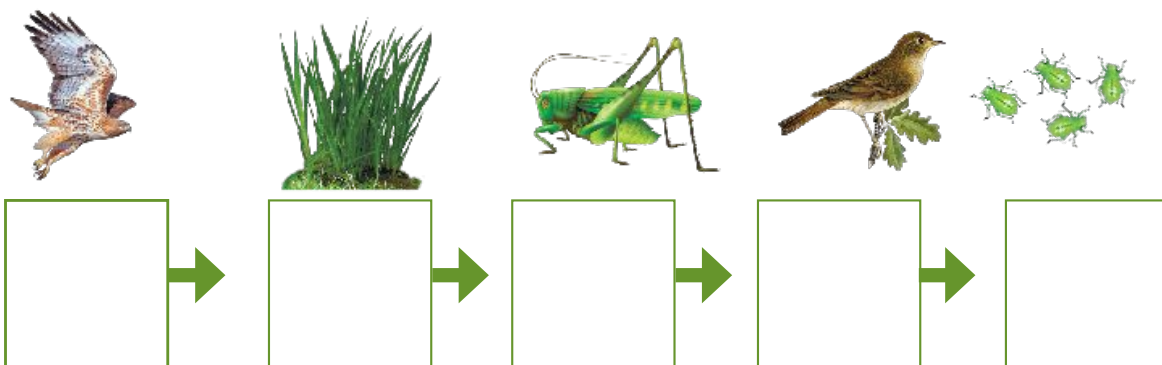

2-trofik daraja

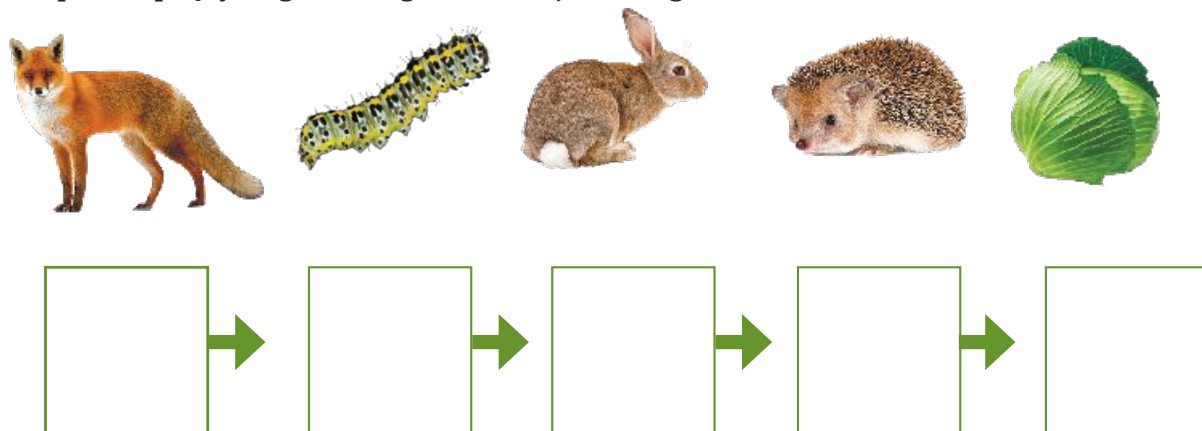

3-trofik daraja

2-topshiriq. Quyida berilgan organizmlardan oziq zanjiri tuzing.

3-topshiriq. Quyidagi sxemaga mos zanjir tuzing:

Muhokama qiling va xulosa chiqaring.

XI BOB YUZASIDAN TOPSHIRIQLAR

1-topshiriq. Yozning juda quruq kelishi daraxtlarning nimjon, qishki sovuqlarga chidamsiz bo'lishiga sabab bo'ladi. Mazkur holatlar o'rtasidagi bog'lanishlarni tushuntiring.

